

Sevk Zinciri Uygulamasına Hasta Odaklı Bakış

Yrd. Doç. Dr. Yahya DERYAL

Zirve Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Gaziantep

<http://yahyaderyal.net> ; yderyal@yahoo.com

“Hizmet Basamakları ve Sevk Zinciri”

(5510 s. K. m.70/1)

“Sağlık hizmeti sunucuları birinci, ikinci ve üçüncü basamak olarak Sağlık Bakanlığı tarafından "basamaklandırılır".

Bu basamaklar ve sağlık hizmet sunucuları arasında sevk zinciri; tanı, ön tanı, hekimlerin ve diş hekimlerinin uzmanlıkları dikkate alınmak suretiyle tüm yurttan veya il ya da ilçe bazında Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Kurum tarafından belirlenir.

Aile hekimleri birinci basamak hizmet sunucuları içinde yer alır.

Sevk Zinciri İlkesi ve Muafiyet

(5510 s. K. m.70/2)

Kurumca sağlık hizmetlerinin sağlanabilmesi için, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler sevk zinciri kurallarına uygun hareket etmek zorundadır. (Ek c: 17.1.2012) M.60/1-c/1,3,9'da sayılanların, Kurumla sözleşmeli niversite ve istisnai hallerde özel sağlık hizmeti sunucularına müracaat edebilme koşulları ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.”

Sevk Zincirinin İlk Gönüllüleri (5510 m.70/2)

- (*) SGK tespitlerine göre aile içindeki gelirin kişi başına düşen aylık tutarı asgari ücretin üçte birinden az olanlar
- (*) 65 Yaşını doldurmuş muhtaç ve kimsesiz kişiler
 - (*) Geçici köy korucuları

Sağlığa Erişim Hakkı

Sevk zinciri uygulamasının ilişkili olduğu en temel hasta hakkı, sağlığa erişim hakkıdır.

Biyo-Tıp Sözleşmesi

“İnsanın önceliği” (m.2):

“İnsanın menfaatleri ve refahı, bilim veya toplumun menfaatlerinin üstünde tutulacaktır”

“Sağlık Hizmetlerine Erişimde Adalet” (m.3):

“Taraflar, sağlık gereksinimleri ve mevcut kaynakları dikkate alarak, kendi yasal yetkileri dahilinde, uygun nitelikteki sağlık hizmetlerinden adil bir şekilde yararlanılmasını sağlayacak uygun tedbirleri alacaklardır”.

“Sağlık Hizmetlerinden Faydalanma Hakkı”

HHY İkinci Bölüm (m.6-14)

HHY m.5/c: “Sağlık hizmetleri, herkesin kolayca ulaşabileceği şekilde planlanıp düzenlenir”.

HHY m.6: “Hasta, adalet ve hakkaniyet ilkeleri çerçevesinde sağlıklı yaşamının teşvik edilmesine yönelik faaliyetler ve koruyucu sağlık hizmetleri de dahil olmak üzere, sağlık hizmetlerinden ihtiyaçlarına uygun olarak faydalanma hakkına sahiptir. Bu hak, sağlık hizmeti veren bütün kurum ve kuruluşlar ile sağlık hizmetinde görev alan personelin adalet ve hakkaniyet ilkelerine uygun hizmet verme yükümlülüklerini de içerir.”

SB Hasta Hakları Kurullarına Başvuru Nedenleri (2005 - 2011)

- Hizmetten genel olarak faydalanamama: % 45
- Saygınlık ve rahatlık görememe: % 26
- Bilgilendirilmeme: % 7
- Sağlık kuruluşunu ve personelini seçememe ve değiştiremememe: % 2
- Mahremiyete uyulmaması: % 1
- Güvenliğin sağlanmaması: % 1
- Başvuru ve dava edememe: % 1
- Diğer: % 17

Sağlık Kuruluşunu Seçme ve Değiştirme (HHY m.8)

Hasta; tabi olduğu mevzuatın öngördüğü usul ve şartlara uyulmak kaydı ile, sağlık kurum ve kuruluşunu seçme ve seçtiği sağlık kuruluşunda verilen sağlık hizmetinden faydalanma hakkına sahiptir.

Mevzuat ile belirlenmiş sevk sistemine uygun olmak şartı ile hasta sağlık kuruluşunu değiştirebilir. Ancak, kuruluşu değiştirmenin hayati tehlikeye yol açıp açmayacağı ve hastalığının daha da ağırlaşıp ağırlaşmayacağı hususlarında hastanın tabip tarafından aydınlatılması ve hayati tehlike bakımından **sağlık kuruluşunun değiştirilmesinde tıbben sakınca görülmemesi esastır.**

Sağlık Kuruluşunu Seçme ve Değiştirme (HHY m.8)

Acil vak'alar dışında, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olup da mevzuatın öngördüğü **sevk zincirine uymayanlar aradaki ücret farkını kendileri karşılar.**

Hastanın sağlık kuruluşunda kalmasında tibben fayda bulunmayan veya bir başka sağlık kuruluşuna **nakli gerekli olan hallerde, durum hastaya ağıklanır.** Nakilden önce, gereken bilgiler yetkililerce sağlık kuruluşuna verilir. Bu durumda hizmetin aksamadan ve kesintisiz olarak verilmesi esastır.

Uluslararası Bildirgelerde Sağlık Kuruluşunu Seçme/Değişirme

Amsterdam Bildirgesi, M.5.6, 5.7:

“Hastalar, sağlık sisteminin işleyişi ile uyumlu olarak, hekimlerini veya diğer sağlık personelinin ve sağlık kurumlarını seçme/değişirme hakkına sahiptir”

“Tıbbi nedenlerle sağlık kurumlarında daha fazla kalması gerekmeyen hastalara başka bir sağlık kurumuna veya eve gönderilmeden önce durumları tam olarak açıklanmalıdır. Başka bir sağlık kurumuna nakil ancak o sağlık kurumunun hastayı kabul etmesi durumunda yapılabilir”

Lizbon Bildirgesi II, M.2/2:

“Hasta, hekimini ve hastanesini, özel ya da resmi kuruluş olması fark etmeden serbestçe seçme ve değişirme hakkına sahiptir”.

Personeli Tanıma, Seçme ve Değiştirme

HHY m.9

“Hastaya talebi halinde, kendisine sağlık hizmeti verecek veya vermekte olan tabiplerin ve diğer personelin kimlikleri, görev ve unvanları hakkında bilgi verilir.

Mevzuat ile belirlenmiş usullere uyulmak şartı ile hastanın, kendisine sağlık hizmeti verecek olan personeli serbestçe seçme, tedavisi ile ilgilenen tabibi değiştirme ve başka tabiplerin konsültasyonunu istemek hakkı vardır.

Personeli seçme, tabibi değiştirme ve konsültasyon isteme hakları kullanıldığında, mevzuat ile belirlenen ücret farkı, bu hakları kullanan hasta tarafından karşılanır.”

Uluslararası Bildirgelerde Hekim Seçme/Değişirme Hakkı

- Amsterdam Bildirgesi, M.2.8:

“Sağlık kurumuna kabul edilen hastalar, kendilerine bakan sağlık personelinin kimliği, mesleki durumu o kurumda kaldığı ve bakıldığı sürece uyacağı kurallar ve rutin işlemler konularında bilgilendirilmelidir”.

- Lizbon Bildirgesi II sadece hekim seçme hakkından söz eder. Fakat HHY ve Amsterdam Bildirgesi, hekim yanı sıra diğer sağlık personelinin de seçme/değişirme hakkına yer verir.

Tıbbi Gereklere Uygun Teşhis, Tedavi ve Bakım

HHY m.11

“Hasta, modern tıbbi bilgi ve teknolojinin gereklerine uygun olarak teşhisinin konulmasını, tedavisinin yapılmasını ve bakımını istemek hakkına sahiptir.”

Son Söz

Hastanın sağlığa erişim (hizmetten yararlanma) hakkının özüne ilişmeyen bir sevk zinciri uygulaması, ancak sağlık hizmetlerinin (finansman) verimliliğine hizmet ediyor sayılabilir.

Yrd. Doç. Dr. Yahya DERYAL

Sağlık Hukuku REHBERİ

Sağlık Hukukunun Temel Kavram ve Kurumları
Ceza, Tazminat ve Disiplin Sorumluluğu
Memur Yargılanması Usulü
Hasta Hakları Hukuku
Danıştay ve Yargıtay İçtihatları
Sağlık Hukuku Uygulama Örnekleri

Sağlık Hukuku Rehberi

Sağlık Hukuku Rehberi

Teşekkürler...

Yrd. Doç. Dr. Yahya DERYAL

Sağlık Hukuku

Problemleri ve Çözümleri

- Sağlıkta Öncelik Hakkı
- Sağlıkta Ticaret, Reklam Yasası
- İlaç Müessillerinin Hekim Ziyareti
- Hasta Yakını
- Rıza ve Tedavinin Reddi
- Yabancı Hekim Yasası

<http://yahyaderyal.net>

